

Femte avdelningen: Gudstjänst

17 kap. Gudstjänstliv

Inledning

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvårdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar, till mission och diakoni. (SvKB 2012:14)

Svenska kyrkans gudstjänstliv

/Upphör att gälla 2018-05-20/

1 § I församlingen ska gudstjänst firas i form av huvudgudstjänster, kyrkliga handlingar och andra gemensamma gudstjänster.

/Träder i kraft 2018-05-20/

1 § I församlingen ska gudstjänst firas i form av den allmänna gudstjänsten, kyrkliga handlingar och andra gudstjänster. (SvKB 2017:14)

Gudstjänstens öppenhet och tillgänglighet

2 § Svenska kyrkans gudstjänster är öppna för alla.

Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att i sin församling bli delaktig av de kyrkliga handlingarna dop, bikt, konfirmation, vigsel och begravning enligt vad som föreskrivs i denna kyrkoordning.

Bestämmelser om möjligheterna att i en annan församling bli delaktig av kyrkliga handlingar finns i 22–24 kap. (SvKB 2014:7)

Huvudgudstjänster

/Upphör att gälla 2018-05-20/

3 § I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna. (SvKB 2005:6; 2012:14)

/Träder i kraft 2018-05-20/

3 § I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna. (SvKB 2005:6; 2012:14; 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

4 § Huvudgudstjänster ska firas

1. enligt någon av de ordningar för huvudgudstjänster som finns i Den svenska kyrkohandboken, eller

2. som gudstjänst med biskops-, präst- eller diakonvigning, sändning, mottagande av kyrkoherde eller kyrkoinvigning.

I 18 kap. 6 § finns bestämmelser om möjligheterna att använda annan gudstjänstordning och annan musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken.

/Träder i kraft 2018-05-20/

4 § Huvudgudstjänster ska firas

1. enligt någon av de ordningar för huvudgudstjänster som finns i kyrkohandboken, eller
2. som gudstjänst med biskops-, präst- eller diakonvigning, sändning, mottagande av kyrkoherde eller kyrkoinvigning.

I 18 kap. 6 och 6 a §§ finns bestämmelser om möjligheterna att i huvudgudstjänsten använda annan gudstjänstordning och annan musik än den som ingår i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

5 § Domkapitlet får besluta om det minsta antal huvudgudstjänster med nattvard som ska firas i varje församling under ett kyrkoår.

/Upphör att gälla 2018-05-20/

6 § Kyrkorådet i en församling eller församlingsrådet får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen. (SvKB 2012:14)

/Träder i kraft 2018-05-20/

6 § Kyrkorådet i en församling eller församlingsrådet får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen. (SvKB 2012:14; 2017:14)

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om församlingens kyrkoråd eller församlingsråd medger det. Innan kyrkorådet eller församlingsrådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet. (SvKB 2012:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder gudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativa moment som ska användas. (SvKB 2012:14)

/Träder i kraft 2018-05-20/

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder huvudgudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativ inom varje moment som ska användas. (SvKB 2012:14; 2017:14)

Gudstjänstplan

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.

Vid oenighet mellan kyrkorådet eller församlingsrådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut. (SvKB 2012:14)

Beslut om psalmer och andra församlingssånger

- 10 § Den präst som leder en gudstjänst beslutar efter samråd med den tjänstgörande kyrkomusikern vilka psalmer eller andra församlingssånger som ska användas.

Kollekter

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 11 § I gudstjänsten får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till någon annan verksamhet som det är angeläget för Svenska kyrkan att stödja.

Vid varje huvudgudstjänst ska en kollekt tas upp om inte särskilda skäl talar mot detta. Vid övriga församlingsgudstjänster får kollekt tas upp enligt bestämmelserna i 43 kap.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 11 § I gudstjänsten får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till någon annan verksamhet som det är angeläget för Svenska kyrkan att stödja.

Vid varje huvudgudstjänst ska en kollekt tas upp om inte särskilda skäl talar mot detta. Vid övriga gudstjänster får kollekt tas upp enligt bestämmelserna i 43 kap. (SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

Vem som får leda en gudstjänst

/Träder i kraft 2018-05-20/

Vem som får leda den allmänna gudstjänsten

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 12 § Församlingens gemensamma gudstjänster ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Bestämmelser om att någon annan än en präst kan leda församlingens gemensamma gudstjänster finns i 13 och 14 §§.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 12 § Den allmänna gudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Bestämmelser om att någon annan än en präst kan leda den allmänna gudstjänsten finns i 13 och 14 §§. (SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 13 § Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda de gemensamma gudstjänsterna i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som
1. utbildas till präst, eller
 2. har rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 13 § Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda den allmänna gudstjänsten i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som
1. utbildas till präst, eller
 2. rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.
(SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

14 § Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, en församling i pastoratet att predika och leda gudstjänsten vid en viss eller vissa av de gemensamma gudstjänsterna i församlingen eller i någon av pastoratets församlingar. Ett sådant tillstånd får också ges till någon som är döpt och anställd i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet. Tillstånd får dock inte i något fall ges om frågan har prövats av biskopen enligt 13 § första stycket och biskopen har vägrat tillstånd.

Kyrkoherden ska för varje år anmäla till biskopen vilka som fått ett sådant tillstånd och vilka gudstjänster det har gällt.

Kyrkoherdens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.
(SvKB 2015:9)

/Träder i kraft 2018-05-20/

14 § Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, en församling i pastoratet att predika och leda den allmänna gudstjänsten vid ett visst eller vid vissa tillfällen i församlingen eller i någon av pastoratets församlingar. Ett sådant tillstånd får också ges till någon som är döpt och anställd i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet. Tillstånd får dock inte i något fall ges om frågan har prövats av biskopen enligt 13 § första stycket och biskopen har vägrat tillstånd.

Kyrkoherden ska för varje år anmäla till biskopen vilka som fått ett sådant tillstånd och vilka gudstjänster det har gällt.

Kyrkoherdens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.
(SvKB 2017:14)

Förberedelse och uppföljning av kyrkliga handlingar

15 § Dop, konfirmation, vigsel och begravning ska föregås av samtal mellan den präst som ska leda gudstjänsten och dem som närmast berörs.

Kyrkoherden har ansvar för att det erbjuds möjligheter till fortsatt kontakt med församlingen efter den kyrkliga handlingen.

Samråd när gudstjänst firas i någon annan församling

16 § En präst som ska leda en gudstjänst i en annan församling än den där han eller hon är anställd bör samråda med kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska äga rum innan den firas.

Arvode för kyrkliga handlingar

16 a § För utförande av en kyrklig handling är det inte tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning från någon annan än en församling i Svenska kyrkan.

Ytterligare bestämmelser om avgifter finns i 42 kap. (SvKB 2010:5)

Gudstjänst i något annat kristet trossamfund

17 § En präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. (SvKB 2006:6)

18 kap. Gudstjänstböcker

Inledning

I gudstjänstböckerna uttrycks vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänsten återspeglar såväl kyrkans tradition som förnyade former för gemensam tillbedjan.

Kyrkohandboken ger ordningen för gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna. Varje moment har sin motiverade plats i helheten. Genom att den innehåller både en fast struktur för gudstjänsten och alternativa möjligheter ger kyrkohandboken uttryck för gudstjänstens enhet och mångfald.

I psalmboken finns de psalmer och visor som församlingen använder vid gudstjänsterna och som kan användas enskilt.

I evangelieboken finns de bibeltexter som läses och utlägges i gudstjänsten. I bibelordet har kyrkan den givna grunden för vad den tror, bekänner och lär. I de bibliska läsningarna möter människorna Guds ord som genom den heliga Anden blir levande varje gång någon hör det i gudstjänsten och tar emot det i tro. I och genom detta ord möter den uppståndne Jesus Kristus sin kyrka.

I bönboken finns en samlad skatt av böner för gemensamt och enskilt bruk. Bönen är varje hjärtas förtroliga samtal med Gud men också församlingens gemensamma samtal med Gud.

Gudstjänstböckerna

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 1 § Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Den svenska kyrkohandboken, Den svenska psalmboken, Den svenska evangelieboken och En liten bönbok. Dessa ska som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av kyrkomötet.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 1 § Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (kyrkohandboken), Den svenska psalmboken (psalmboken), Den svenska evangelieboken (evangelieboken) och En liten bönbok (bönboken). Dessa ska som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av kyrkomötet. (SvKB 2017:14)

Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 2 § Vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Den svenska kyrkohandboken ska användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 2 § Vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken ska användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan. (SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 3 § Den svenska kyrkohandboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Den används även vid församlingens gudstjänster i övrigt.

När förslag till en ny kyrkohandbok utarbetas beslutar kyrkomötet om försöksverksamhet får bedrivas. Har kyrkomötet fattat ett sådant beslut får kyrkostyrelsen besluta om gudstjänstordningar som får användas som alternativ till dem som finns i kyrkohandboken och utfärda bestämmelser om användningen av sådana försöksordningar. (SvKB 2011:3)

/Träder i kraft 2018-05-20/

3 § Kyrkohandboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Den används även vid församlingens gudstjänster i övrigt.

När förslag till en ny kyrkohandbok utarbetas beslutar kyrkomötet om försöksverksamhet får bedrivas. Har kyrkomötet fattat ett sådant beslut får kyrkostyrelsen besluta om gudstjänstordningar som får användas som alternativ till dem som finns i kyrkohandboken och utfärda bestämmelser om användningen av sådana försöksordningar. (SvKB 2011:3; 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

4 § Den svenska psalmboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar.

Psalmer får bytas ut mot andra psalmer eller församlingssånger som inte ingår i Den svenska psalmboken om den präst som leder gudstjänsten och den tjänstgörande kyrkomusikern är ense.

/Träder i kraft 2018-05-20/

4 § Psalmboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar.

Psalmer får bytas ut mot andra psalmer eller församlingssånger som inte ingår i psalmboken om den präst som leder gudstjänsten och den tjänstgörande kyrkomusikern är ense. (SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

5 § Den svenska evangelieboken ska användas för läsningarna vid huvudgudstjänster.

Predikan ska utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna.

/Träder i kraft 2018-05-20/

5 § Evangelieboken ska användas för läsningarna vid huvudgudstjänster.

Predikan ska utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna. (SvKB 2017:14)

/Upphör att gälla 2018-05-20/

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet eller församlingsrådet. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut. (SvKB 2012:14)

/Träder i kraft 2018-05-20/

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning än den som ingår i kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrko-musiker och efter medgivande av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

Om det som sägs i första stycket innefattar en ändring i måltidens texter krävs medgivande även av domkapitlet. Ett sådant medgivande får lämnas efter ansökan från kyrkoherden. (SvKB 2012:14; 2017:14)

/Träder i kraft 2018-05-20/

6 a § I huvudgudstjänsten får till kyrkohandbokens texter användas annan musik än den som ingår i kyrkohandboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd. Ett sådant beslut ska anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut. (SvKB 2017:14)

Alternativ formulering i nicenska trosbekännelsen

- 7 § Vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling får den präst inom Svenska kyrkan som ansvarar för gudstjänsten besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden ”och Sonen” (filioque) om
1. samstämmighet om detta finns med andra medverkande församlingar, och
 2. gudstjänsten har utlysts som ekumenisk.

Översättningar av gudstjänstböcker

- 8 § Kyrkomötet beslutar vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

19 kap. Dop

Inledning

Dopet är ett sakrament, vilket betyder att det är en helig handling instiftad av Jesus Kristus. Dopet sker alltid med vatten och i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Genom jordiska medel får människan del i Guds rike. I en ny födelse tas människan ut ur syndens och dödens sammanhang och förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv.

Dopet är en engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling. Dopet sker därför vanligen i församlingens gemensamma gudstjänst.

Samtidigt har dopet betydelse för hela livsvägen: varje dag får den som döpts leva i sitt dop och gå genom död till liv, från ofrihet till frihet. Genom dopet har människan fått Guds nåd, en nåd som bär henne hela livet och genom döden.

Kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop. Såväl barn som ungdomar och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja att dopundervisning sker. Faddrar kan också utses för att tillsammans med de närstående ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen.

Dopet kan senare bekräftas i församlingens gemenskap, vid konfirmation och annan gudstjänst där dopet aktualiseras.

Grundläggande bestämmelser

- 1 § Dopet ska ske i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning.
- Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i denna ordning.
- 2 § Ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro.
- En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap.
- Bestämmelser om upptagande i kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.
- 3 § Den som är döpt får inte döpas igen.

Vem som leder en dopgudstjänst

- 4 § En dopgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Dop i krissituation

5 § Ett dop i krissituation får förrättas av någon som är döpt.

Den som förrättat ett dop i en krissituation ska så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden för den församling där den döpta personen är eller ska vara kyrkobokförd. Kyrkoherden ska pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning. (SvKB 2015:5)

Dopundervisning

6 § Församlingen ska erbjuda dopundervisning till dem som är bosatta i församlingen och tillhör Svenska kyrkan.

En sådan undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära ska alltid föregå ungas och vuxnas dop.

Fadder

7 § Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.

Information om kyrkotillhörighet och dop

8 § Församlingens kyrkoherde ska innan ett barn uppnått sex månaders ålder informera föräldrar eller annan vårdnadshavare som tillhör Svenska kyrkan om dopet och om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dem att låta döpa sitt barn.

9 § Församlingens kyrkoherde ska informera unga personer som tillhör Svenska kyrkan utan att vara döpta om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dopundervisning och dop. Detta ska alltid göras året före 18-årsdagen.

20 kap. Nattvard

Inledning

Nattvarden är ett sakrament, en av Jesus Kristus instiftad helig måltid med bröd och vin, vid vilken kyrkan och den enskilde förenas med honom och de troende i alla tider. I måltiden firas åminnelsen av Jesus Kristus, hans offerdöd och uppståndelse. Kristus är närvarande och ger sig själv i det välsignade brödet och vinet. Människan får del av offret och segern över döden. Det är en festmåltid och ett trons mysterium, i tacksamhet och innerlig gemenskap.

Nattvarden firas med en nattvardsbön, som innefattar en bön om den heliga Andens närvaro och Bibelns berättelse om när Jesus instiftar nattvarden (instiftelseorden) samt med utdelandet av det välsignade brödet och vinet. Måltiden leds av en präst och firas vanligen i församlingens gemenskap, men kan även firas i enskildhet. När människan i tro deltar i denna måltid får hon del i det som Jesus Kristus själv gav sina lärjungar när nattvarden instiftades: gemenskap, syndernas förlåtelse och ett evigt liv.

Enheten i måltiden är ett tecken för den synliga enhet kyrkan strävar efter och för världens enhet. Delandet av brödet vid Guds bord får konsekvenser för hur brödet delas i världen. Blicken är riktad mot den himmelska måltidens fullkomlighet.

Svenska kyrkan har ett öppet nattvardsbord. Alla som är döpta i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn inbjuds till måltiden. (SvKB 2017:8)

Grundläggande bestämmelser

1 § Nattvarden ska firas med läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

Tillträde till nattvarden

2 § Var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna.

Vem som leder en nattvardsgudstjänst

3 § En nattvardsgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Var nattvarden firas

4 § Nattvarden ska firas i församlingens gemenskap. Finns det särskilda skäl får nattvarden firas på någon annan plats än i ett invigt kyrkorum.
Sjukkommunion får firas enskilt.

Biträde vid nattvardens utdelande

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan och är döpt får biträda när nattvardsgåvorna delas ut, och då säga de ord som är förenade med utdelandet.
Den präst som leder gudstjänsten avgör vilka personer som får biträda när nattvardsgåvorna delas ut.

Ekumeniskt nattvardsfirande

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet eller församlingsrådet ska ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet. (SvKB 2012:14)

7 § En präst i Svenska kyrkan får biträda vid en nattvardsgudstjänst i något annat kristet trossamfund om kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska firas medger det. I gudstjänstordningen ska ingå läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

8 § Sådana gudstjänster som avses i 6 och 7 §§ ska vara utlysta såsom ekumeniska.

21 kap. Bikt

Inledning

I bikten får den enskilda människan ta emot Guds förlåtelse i sitt eget liv. Genom att bikta sig erkänner människan sin delaktighet i världens bortvändhet från Gud och sin egen skuld och synd inför Gud. I bikten innesluts både enskilda fel och den ofullkomlighet som den människa ser som speglar sitt liv i Guds fullkomliga kärlek.

Bikten består av två huvudmoment: bekännelsen och tillsägandet av förlåtelsen (avlösningen) på Jesu Kristi uppdrag. I bekännelsen, som vanligen föregås av ett samtal, erkänner den biktande sin synd och skuld. I avlösningen tillsäger prästen Guds förlåtelse personligt till den som biktat sig. Jesus Kristus bär den biktandes bördor.

Genom bikten växer den biktande som människa och kristen och kommer allt längre in i det mysterium som ett liv i Kristi efterföljd innebär. Hon får ta på sig ansvar och till andra ge vidare av den frihet hon fått.

Grundläggande bestämmelser

1 § Bikten, som ska ske enskilt, innefattar att den biktande bekänner sina synder och att prästen tillsäger förlåtelsen på Kristi uppdrag.

Vem som tar emot bikt

- 2 § Bikten får tas emot av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.
För det som sägs i bikten råder tystnadsplikt. Bestämmelser om tystnadsplikten finns i 30 kap. 3 § och 31 kap. 9 §.

22 kap. Konfirmation

Inledning

Konfirmationen är en aktualisering av dopet. I ordet konfirmation, som betyder bekräftelse, ligger att dopet har ägt rum och att konfirmationen bekräftar och levandegör vad dopet redan har givit. Ordet konfirmation syftar på både undervisningen och den avslutande gudstjänsten.

Konfirmationen erbjuds ungdomar men kan även äga rum senare i livet.

Det är föräldrarnas, faddrarnas och församlingens uppgift att ge de döpta undervisning i kristen tro och kristet liv. Sådan undervisning ska föregå konfirmationsgudstjänsten. I denna delar konfirmanderna med sig av sina erfarenheter och uttrycker vad de lärt sig om kyrkans tro. De får också möjlighet att instämma i kyrkans trosbekännelse. Framför allt får konfirmanderna genom bön med handpåläggning förnyad delaktighet av Andens gåva och de sänds ut i världen som medarbetare i Guds rike.

Konfirmationens huvudinnehåll

- 1 § Konfirmationen ska innefatta dopundervisning, deltagande i församlingens gudstjänstliv samt en konfirmationsgudstjänst med redovisning, trosbekännelse, bön med handpåläggning och sändning.

Vem som får konfirmeras

- 2 § Den som är döpt, tillhör Svenska kyrkan och själv begär det får konfirmeras.
Den som tillhör en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med får också konfirmeras i Svenska kyrkan.
- 2 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.
Beslut om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden för den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.
Beslut enligt andra stycket får överklagas hos domkapitlet.
Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)
- 3 § Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare ska antecknas som konfirmerad.

Ansvar för undervisning och gudstjänst

- 4 § Den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan, eller den som kyrkoherden utser ansvarar för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten.
Konfirmationsgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Ytterligare bestämmelser

- 5 § Domkapitlet i det stift där en konfirmationsgudstjänst ska äga rum får utfärda bestämmelser för den dopundervisning som ska föregå gudstjänsten. (SvKB 2004:10)

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar

Inledning

Genom vigseln förenas två personer i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsesidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

Äktenskapet syftar till att ge stöd åt den inbördes kärleken och troheten mellan två makar samt vara en plats där barn kan tas emot och fostras. Den kärlek som förverkligas i äktenskapet är ett tecken på Guds kärlek. Konstitutivt för ett äktenskap är de ömsesidiga löften och ett offentligt uttryckt samtycke.

I kyrkans vigselgudstjänst ger paret ömsesidigt sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda ska var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påminda om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Även det livsförbund som ett registrerat partnerskap utgör syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. Par som har ingått partnerskap kan få del av kyrkans förbön och välsignelse. (SvKB 2007:4; 2009:2)

Vigselgudstjänstens huvudinnehåll

- 1 § Vigselgudstjänsten ska omfatta makarnas samtycke till äktenskapet, ömsesidiga löften om livslång kärlek och trohet, tillkännagivande att äktenskapet har ingåtts samt kyrkans förbön med välsignelse.
- Vigseln ska äga rum inför vittnen.

Rätt till vigsel

- 1 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det.
- Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de vigas i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl.
- Beslut om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden för den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.
- Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.
- Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

Vigselförrättare

- 2 § Vigselgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan och som har förordnande att vara vigselförrättare. (SvKB 2009:2)

Välsignelse över ingånget äktenskap

- 3 § De som har ingått äktenskap genom borgerlig vigsel eller i annan ordning kan i en särskild gudstjänst få del av kyrkans förbön med välsignelse.

Ansökan om vigselbehörighet

- 4 § Domkapitlet ska för ansökan om förordnande att vara vigselförrättare lämna kyrkostyrelsen uppgifter om de präster som enligt 31 kap. 16 § står under domkapitlets tillsyn. Domkapitlet ska även underrätta

kyrkostyrelsen om en präst som har ett förordnande som vigselförrättare inte längre ska ha ett sådant förordnande. (SvKB 2005:4; 2009:2)

24 kap. Begravning

Inledning

I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som har dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar.

Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton.

Begravning och begravningsgudstjänst

1 § Begravningen kan omfatta utfärdsbön, bisättning, begravningsgudstjänst och gravsättning.

Rätt till begravningsgudstjänst

1 a § Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning när den avlidna tillhörde Svenska kyrkan, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när den avlidna inte tillhörde Svenska kyrkan får en begravningsgudstjänst firas, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden för den församling där gudstjänsten begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. (SvKB 2012:14)

2 § Begravningsgudstjänsten ska innefatta överlåtelse och begravningsbön.

3 § När någon har avlidit bör man så långt det är möjligt följa hans eller hennes önskan om begravnings utformning.

Begravningsgudstjänst när anhörig saknas

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen ska församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta. (SvKB 2012:14)

Vem som leder begravningsgudstjänst och begravning

5 § Begravningsgudstjänsten leds av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Utfärdsbön, bisättning och gravsättning utan anslutning till begravningsgudstjänst kan ledas av någon som inte är präst.

Sjärlaringning och tacksägelse

6 § Sjärlaringning får ske när någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit.

Efter dödsfallet ska tacksägelse ske i en församlings gudstjänst.

Kyrkoherden svarar för att sjärlaringning sker och tacksägelse hålls.

7 § Upphört att gälla (SvKB 2014:7).

25 kap. Vigningshandlingar

Inledning

I Guds folk, där alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium i världen, finns också särskilda uppdrag. Genom vinningen bekräftas att Gud och kyrkan kallar människor till kyrkans vinningstjänst med dess olika uppdrag. Vinningarna till biskop, präst och diakon är likvärdiga uttryck för evangeliets fullhet och kyrkans sändning utifrån evangeliet.

Vid alla vinningar får de som ska vigs avlägga löften där de förklarar sig villiga att med Guds hjälp fullgöra sina livslånga uppdrag, stå fasta i kyrkans tro, följa kyrkans ordning samt i sina liv vittna om Guds kärlek. Genom handpåläggning och bön om att Anden ska ledsaga dem som vigs, avskiljs de för sina särskilda uppdrag i kyrkan.

Vid vinningen omsluts de som vigs av församlingens förböner och sänds för att i ord och handling förkunna evangelium och vara Kristi sändebud. De vigda får i sin dagliga gärning styrka av att på detta sätt vara sända på kyrkans uppdrag.

Vigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § Vinningen till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst ska innefatta löften om att fullgöra uppdraget i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro och ordning samt vigningsbönen med handpåläggning.

2 § Till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst får den vigs som

1. är döpt och konfirmerad,
2. tillhör Svenska kyrkan, och
3. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön.

I 30–32 kap. finns ytterligare bestämmelser om vem som kan ges ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst. (SvKB 2002:9)

Biskopsvigning

3 § Biskopsvigningar ska ledas av ärkebiskopen. Om ärkebiskopen är förhindrad eller befattningen som ärkebiskop är ledig ska den biskop som är äldst i tjänsten leda biskopsvigningen.

4 § Biskopsvigningar ska äga rum i Uppsala domkyrka.

Prästvigning

5 § Prästvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda prästvigningen.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen (EFS) får någon annan biskop än stiftsbiskopen leda prästvigningen.

6 § Prästvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en prästvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom EFS får en prästvigning i samband med EFS:s årskonferens äga rum på den ort där årskonferensen hålls.

Diakonvigning

- 7 § Diakonvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda diakonvigningen.
- 8 § Diakonvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en diakonvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Vigning till ett uppdrag i något annat kristet trossamfund

- 9 § En biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Biskopen ska före vigningen samråda med Biskopsmötet.

26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar

Inledning

I sändningsgudstjänsten sänds de som har kallats till särskilda uppgifter i evangeliets och kyrkans tjänst. I gudstjänsten bekräftar de sin vilja att följa denna kallelse och omsluts av församlingens förbön.

I mottagningsgudstjänsten tas de emot som har fått en särskild uppgift inom församlingen. Gudstjänsten innehåller förbön och välsignelse för dem och deras uppgift.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för församling och pastorat i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst. (SvKB 2012:14)

Sändningshandlingar

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 1 § När Svenska kyrkan sänder en medarbetare för tjänst utomlands eller på ett särskilt uppdrag i landet kan en sändningsmessa eller en sändningsgudstjänst firas enligt den ordning som finns i Den svenska kyrkohandboken.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 1 § När Svenska kyrkan sänder en medarbetare för tjänst utomlands eller på ett särskilt uppdrag i landet kan en sändningsmessa eller en sändningsgudstjänst firas enligt den ordning som finns i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

Mottagningshandlingar

- 2 § När en biskop har vigts och tillträtt sin tjänst ska biskopen så snart som möjligt mottagas i en gudstjänst i stiftets domkyrka.
Mottagandet ska ledas av domprosten. Om domprosten är förhindrad ska mottagandet ledas av den präst som domkapitlet utser.
- 3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt tas emot i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst.
Mottagandet ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser. (SvKB 2012:14)
- 4 § En ny medarbetare eller förtroendevald bör mottagas av församlingen i en huvudgudstjänst i anslutning till tillträdesdagen.

Mottagandet ska ledas av kyrkoherden eller en präst som kyrkoherden utser.

27 kap. Invigningshandlingar

Inledning

Att inviga ett kyrkorum innebär att församlingen genom läsning av Guds ord, bön och nattvardsfirande tar i bruk kyrkorummet och allt som används i gudstjänsterna. Kyrkorummet avskiljs som en särskild plats för tillbedjan och lovsång, en helig plats, ett fredat rum och ett himmelrikets tecken. När det tas ur bruk sker det också genom läsning av Guds ord och bön.

Att inviga en begravningsplats innebär att genom läsning av Guds ord och bön ta den i bruk som en viloplats för de döda och att bereda ett rum för andakt och eftertanke för de efterlevande. Här ska de döda vila i frid till uppståndelsens morgon och de efterlevande påminnas om sin egen dödlighet och hoppet om uppståndelsens nya liv.

Invigningshandlingarnas huvudinnehåll

- 1 § En invigningsgudstjänst ska innefatta bibelläsning och bön samt tillkännagivandet om att invigningen härigenom skett.

Invigning av ett kyrkorum

- 2 § Ett nytt kyrkorum ska tas i bruk genom en kyrkoinvigningsmessa. Detsamma gäller när ett kyrkorum åter tas i bruk.

Kyrkoinvigningsmässan ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Hur ett kyrkorum tas ur bruk

- 3 § När ett kyrkorum inte längre ska användas för församlingens gudstjänster ska det tas ur bruk vid en gudstjänst där detta tillkännages.

Gudstjänsten ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Invigning av en begravningsplats

- 4 § En ny begravningsplats för dem som tillhör Svenska kyrkan ska invigas. Detsamma gäller när en begravningsplats har utvidgats.

Invigningsgudstjänsten ska ledas av kontraktsprosten eller en präst som kontraktsprosten utser.

28 kap. Kyrkoåret

Inledning

Kyrkan har sitt eget år, kyrkoåret, och sin egen kalender, som utgör en grund för och huvudsakligen sammanfaller med den borgerliga kalendern.

I kyrkoåret, som börjar med första söndagen i advent och slutar med veckan efter domssöndagen, framställs Guds frälsningshandlingar med människan. Varje söndag och annan högtidsdag har sitt särskilda firningsämne eller tema som anges i evangelieboken och uttrycks i dess urval av bibliska texter. Kyrkans stora högtider är jul, påsk och pingst då Kristi födelse, Kristi uppståndelse respektive Andens utgjutande firas. Högtiderna har förberedelse- och efterfirande.

Genom kyrkoåret får kyrkan och den enskilda människan möjlighet att ta del av och leva sig in i avgörande händelser i Jesu liv och hans undervisning. Genom att knytas till och klädas i olika skeenden under årets gång, kulturella seder och bruk, musik och liturgi, får budskapet en åskådlighet som gör att människan kan få uppleva hur Jesus Kristus varje kyrkoår på nytt kommer till sin kyrka och varje människas liv.

Helg och högtidsdagar

1 § Kyrkoårets helg- och högtidsdagar är följande

första–fjärde söndagen i advent	de fyra söndagarna före juldagen
juldagen	den 25 december
annandag jul eller den helige Stefanos dag	den 26 december
söndagen efter jul	den söndag som infaller 27–31 december
nyårsdagen	den 1 januari
söndagen efter nyår	den söndag som infaller under tiden den 2–5 januari
trettondedag jul	den 6 januari
första–sjätte söndagen efter trettondedag jul	de sex söndagarna efter trettondedag jul
trettondedagen**	
septuagesima**	andra söndagen före fastlagssöndagen
sexagesima eller reformationsdagen**	söndagen före fastlagssöndagen
fastlagssöndagen	sjunde söndagen före påskdagen
askonsdagen*	onsdagen efter fastlagssöndagen
första–tredje söndagen i fastan**	de tre söndagarna efter fastlagssöndagen
midfastosöndagen**	den fjärde söndagen efter fastlagssöndagen
femte söndagen i fastan**	söndagen efter midfastosöndagen
palmsöndagen	söndagen före påskdagen
skärtorsdagen*	torsdagen före påskdagen
långfredagen	fredagen före påskdagen
påskdagen	söndagen närmast efter den fullmåne som infaller på eller närmast efter den 21 mars
annandag påsk	dagen efter påskdagen
andra–femte söndagen i påsktiden	de fyra första söndagarna efter påskdagen
bönsöndagen	den femte söndagen efter påskdagen
Kristi himmelsfärds dag	sjätte torsdagen efter påskdagen
söndagen före pingst	den sjätte söndagen efter påskdagen
pingstdagen	sjunde söndagen efter påskdagen
annandag pingst*	dagen efter pingstdagen
heliga trefaldighets dag eller missionsdagen	söndagen efter pingstdagen
första–fjärde söndagen efter trefaldighet**	de fyra första söndagarna efter heliga trefaldighets dag
apostladagen**	den femte söndagen efter heliga trefaldighets dag
sjätte söndagen efter trefaldighet	den sjätte söndagen efter heliga trefaldighets dag
Kristi förklarings dag	den sjunde söndagen efter heliga trefaldighets dag
åttonde–tjugofemte söndagen efter trefaldighet**	de söndagar som infaller mellan Kristi förklarings dag och söndagen före domssöndagen
söndagen före domssöndagen	
domssöndagen	söndagen före första söndagen i advent
kyndelsmässodagen eller jungfru Marie kyrkogångsdag	den söndag som infaller under tiden den 2–8 februari (Om denna söndag är fastlagssöndagen

	flyttas kyndelsmässodagen till närmast föregående söndag.)
jungfru Marie bebådelsedag	den söndag som infaller under tiden den 22–28 mars (Om denna söndag är palmsöndagen eller påskdagen flyttas jungfru Marie bebådelsedag till söndagen närmast före palmsöndagen.)
midsommardagen	den lördag som infaller under tiden den 20–26 juni
den helige Johannes döparens dag	den söndag som infaller efter midsommardagen
den helige Mikael's dag	den söndag som infaller under tiden den 29 september – den 5 oktober
tacksägelsedagen	andra söndagen i oktober
alla helgons dag	den lördag som infaller under tiden den 31 oktober – den 6 november
söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag	söndagen efter alla helgons dag

Med * markerad dag är kyrklig högtidsdag utan att vara helgdag enligt lagen (1989:253) om allmänna helgdagar.

Med ** markerade söndagar utgår om en annan helgdag infaller samtidigt.

(SvKB 2002:6; 2004:10; 2005:18)